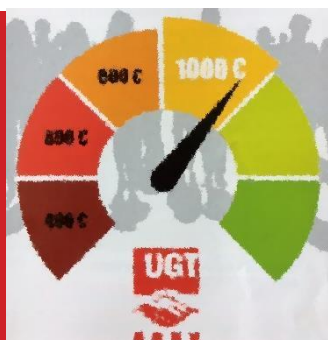

Som

som drets. som lluita.

**Posa't a 1.000 euros
Cap conveni per sota**

Agost 2018

UNIÓ GENERAL DE TREBALLADORS
DE CATALUNYA

Destaquem:

- El 25% de la població assalariada a Catalunya és inframileurista (663.375 persones reben sous per sota dels 14.238,29 euros bruts a l'any i menys de 1.017 euros bruts mensuals).
- En el cas de les dones, el 25% de les dones assalariades perceben un salari inferior a 11.795,02 euros bruts a l'any i 842,5 euros bruts al mes.
- A Catalunya, 8 de cada 10 convenis col·lectius de sector tenen categories amb sous inferiors als 1.000€.
- El 84% dels convenis tenen més d'una categoria amb sou per sota els 1.000€.
- Peons, aspirants i aprenents, són les categories amb sous més baixos a la majoria de convenis.
- El sou més freqüent dels convenis que estan per sota els 1.000€ és d'entre 601€ i 800€.
- Les categories amb sous inferiors a 1.000€ haurien de pujar el sou, una mitjana d'un 45%; és a dir, 300€ al mes (per arribar a 1.000€).
- Les comarques de Lleida acumulen el major nombre de convenis amb categories inframileuristes.
- **Proposem:**
 - Exigir al Govern de l' Estat un sou mínim interprofessional de 1.000€.
 - Establir als convenis col·lectius, sous mínims garantits de 14.000€ anuals.

Situació de partida

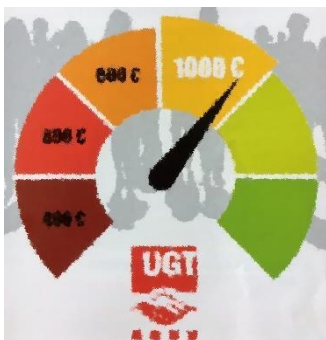
L'1 de febrer de 2007, la UGT de Catalunya engegava una nova campanya sota el lema: "**Posa't a 1000 euros. Cap conveni per sota**". La nostra organització es va proposar, amb aquesta campanya, i arran del mostreig que vam dur a terme per conèixer de primera mà quins eren els salaris pactats per la negociació col·lectiva, **dignificar els salaris de les persones treballadores**.

Després d'aquella campanya, en van venir d'altres; encaminades, totes elles, a pujar els salaris. El compromís i la reivindicació dels 1.000 euros va estar present en moltes de les plataformes negociadores en què la UGT de Catalunya hi va estar present.

Però la crisi econòmica va irrompre amb força al nostre mercat de treball, i inevitablement, els resultats de la campanya es van veure afectats. La situació de conjuntura econòmica va fer que **molts negociadors i negociadores optessin, en moltes ocasions, per intentar evitar o pal·liar els efectes de la crisi sobre les persones treballadores**, sobreposant altres qüestions (com evitar acomiadaments) abans que aconseguir incrementar el salari de les categories més baixes.

La inclusió en la reforma laboral del 2012 de la pèrdua d'ultraactivitat del conveni col·lectiu després d'un any de negociació, donant lloc a la desaparició del conveni si no s'arriba a un acord durant aquest període, va introduir un element de pressió a la part sindical trencant amb l'equilibri en la negociació col·lectiva.

A més, convé recordar que la reforma laboral va introduir diversos elements que han afectat a les quanties salarials, fins i tot a aquelles que podien estar per sobre dels 1000 euros. Mitjançant inaplicacions salarials i modificacions substancials de condicions de treball, s'han produït importants rebaixes salarials que han impedit que l'objectiu dels 1000 euros s'hagi pogut dur a terme.

Ara però, que els polítics diuen que ja em sortit de la crisi perquè el PIB ha crescut el 3,1% interanual en el segon trimestre de l'any 2018, que els beneficis empresarials ja estan als mateixos nivells que abans de la crisi i que creixen els dividends que reparteixen les empreses i els sous dels directius; **ARA és el moment d'apoderar-nos de nou de l'esperit d'aquella campanya per aconseguir sous dignes per a les persones treballadores**.

Amb aquest informe pretenem, igual que llavors, primerament, analitzar l'estat i la "qualitat" dels nostres convenis col·lectius de sector, per després, valorar la situació i fer propostes sempre de millora.

Posa't a 1.000€. Cap conveni per sota

Dades generals

A Catalunya, segons dades de l'INE (Enquesta anual d'estructura salarial) el 25% de la població assalariada és inframileurista: 663.375 persones assalariades cobren menys de 14.238,29 euros bruts a l'any i menys de 1.017 euros bruts mensuals. En el cas de les dones, el 25% de les dones assalariades perceben un salari inferior: 11.795,02 euros bruts a l'any i 842,5 euros bruts al mes.

En aquest sentit, la bretxa salarial entre homes i dones amb un salari brut inferior a 1.017 euros bruts mensuals és del 31,58%, superior a la bretxa salarial total, situada en el 23,44%.

Aquesta situació ve condicionada pel fet que 8 de cada 10 convenis col·lectius de sector tenen categories amb sous inferiors a 1.000€ (el 76,9% del total de convenis de sector). Això suposa que de l'anàlisi que hem fet¹, un total de 130 convenis de sector, tenen sous inframileuristes, i només 37 convenis (només el 22% dels convenis analitzats) tenen totes les categories amb sous per sobre els 1.000€:

	Nº convenis	
	registrats	analitzats
		%
< 1000€	130	76,9%
> 1000€	37	21,9%
(-)*	2	1,2%
Total	169	100%

Font: UGT de Catalunya, a partir de l'anàlisi de convenis de sector

* Les taules d'aquests dos convenis són anteriors al 2002.

D'aquests 130 convenis col·lectius amb sous per sota els 1.000€, el 16% són convenis amb una única categoria per sota els 1.000€(21 convenis), que en la majoria dels casos acostumen a ser els aprenents o aspirants; com per exemple, el conveni col·lectiu del comerç del metall de Barcelona, on únicament els aspirants o els contractes formatius tenen un sou inframileurista (662,09€).

El 84% restant (109 convenis), tenen més d'una categoria per sota els mil euros; com per exemple, el conveni col·lectiu del comerç de materials de la construcció de

¹Vegeu les notes metodològiques de la pàgina 11 d'aquest estudi.

Tarragona. En aquest conveni, mossos, aprenents, personal de neteja i botiguers, entre d'altres, cobren un sou mensual de només 923,33 euros.

Els casos més extrems i més devastadors, que també en trobem, són aquells **convenis col·lectius, que tenen totes les categories amb sous per sota els mil euros**. Per sort, **només representen el 6,1% del total de 130 convenis (8 convenis)**. Us els llistem a continuació:

Denominació	Àmbit	1000	Categoria amb sou més baix	€	Any taules
Centres especials de treballadors discapacitats físics i/o sensorials de Catalunya	Cataluña	<1000€	Totes les categories	663,43	2016
Empreses organitzadores del joc de bingo	Cataluña	<1000€	Totes les categories	910,38	2018
Elaboració i venda de pastisseria, confiteria i rebosteria	Lleida	<1000€	Totes les categories	892,2	2013
Comerç Peix Fresc i Congelat de la província de Barcelona	Barcelona	<1000€	Totes les categories	734,65	2017
Comerç de cansaladers, carnisers, despulls comestibles i detallistes de volate	Barcelona	<1000€	Totes les categories	771,69	2018
Tintoreria i bugaderies no industrials	Lleida	<1000€	Totes les categories	650,64	2015
Detallistes d'alimentació, xarcuteria i mantegueries, lleteries i granges i lle	Barcelona	<1000€	Totes les categories	698,8	2018
Tallers de tintoreria, despatxos a comissió, bugaderies d'autoservei i planxada	Barcelona	<1000€	Totes les categories	723,46	2016

Sospitem però, pel mostreig que hem fet, que **hi ha més convenis col·lectius d'empresa que de sector amb sous inferiors als 1.000€**, ja que la prioritat aplicativa que la Reforma Laboral del 2012 va atorgar a aquest tipus de convenis s'ha utilitzat, en moltes ocasions, per **devaluar en general les condicions de treball i específicament, els salaris**.

Peons, aspirants i aprenents, les categories amb sous més baixos.

No hem descobert res, però aquest anàlisi ens permet, un cop més, posar de manifest que les categories professionals com els peons, els aspirants o els aprenents, entre d'altres, són les categories amb sous més baixos. El que si constatem és que en alguns casos, els sous establerts als convenis col·lectius de sector per aquestes categories estan, fins i tot, per sota del Salari mínim interprofessional! Creiem que en aquests casos, aquest sou correspon a jornades a temps parcial, però en els convenis, res s'especifica.

A continuació us detallem els **10 convenis amb els sous més baixos** que hem analitzat (la vigència de les taules salarials corresponen als anys 2017 i 2018):

Denominació	Àmbit	Categoria amb sou més baix	€	Any taules
Tracció mecànica de mercaderies	Lleida	Aspirants	535,88	2018
Transport de viatgers per carretera	Girona	Aspirant administratiu	564,61	2018
Transports mecànics de viatgers de la província de Barcelona	Barcelona	"Botones"	615,47	2018
Confiteria, pastisseria i brioixeria de Barcelona i província	Barcelona	Aprenents i ajudants	627,6	2017
Comerç en general de la província de Girona	Girona	Dependents, aprenents, consergeria, administratius, ...	636,36	2018
Comerç de la pell de la província de Barcelona	Barcelona	Aspirant o menors de 18 anys	649,99	2017
Tallers per a Persones amb Discapacitat Intel·lectual de Catalunya	Cataluña	Peó	655,2	2017
Comerç en general	Lleida	Aspirants	660,52	2017
Indústria flequera de la província de Barcelona	Barcelona	Aprenents	661,56	2018
Comerç del metall de la província de Barcelona	Barcelona	Aspirant i contractes formació	662,09	2017

El conveni de tracció mecànica de mercaderies de Lleida - és el conveni que amb taules actualitzades a 2018, té categories amb sous més baixos-, contempla un **sou mensual de 535,88 € per al personal aspirant**.

El sou d'aquesta categoria **hauria d'augmentar un 37%** (uns 200€ mensuals) per arribar al **llindar del SMI** (fixat en 736,60€ pel 2018); i un **86%** (uns 464€ mensuals) per arribar al sou per sota del qual, no es pot viure de manera digna (1.000€ al mes en 14 pagues).

Tenint en compte aquestes situacions, sembla **lògic, necessari i sobretot, prioritari, dignificar els salaris de totes les persones treballadores, però en especial, d'aquelles categories que ocupen els esgraons més baixos de les taules professionals**.

Per una altra banda, el nombre total de **contractes de formació i aprenentatge signats l'any 2017** van ser **2.895 contractes**, i els de pràctiques, 16.028 contractes. Aquesta xifra no és gens significativa per a justificar el nombre de persones treballadores amb salaris inferiors a 1.000 euros.

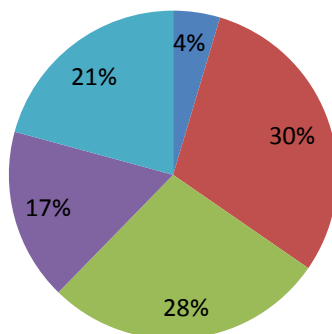
Parlem de sous ridículs.

El sou més freqüent dels convenis que estan per sota els 1.000€ a Catalunya, és **d'entre 601€ i 800€**. Gairebé el **60% dels convenis** es troben en aquesta franja salarial (un total de 75 convenis col·lectius). D'aquests, **la meitat registren categories amb sous inferiors al salari mínim interprofessional** (un 30%, gairebé 40 convenis).

Us detallem els resultats a continuació:

Convenis per franja salarial

■ < 600€ ■ 601€ - 700€ ■ 701€ - 800€ ■ 801€ - 900€ ■ 901€ - 999€

Per això, la UGT de Catalunya reclama el dret a treballar per cobrar uns sous dignes que permetin viure dignament. N'estem farts dels salaris de misèria que ens condemnen i ens ofeguen cada dia una mica més.

I no ho diem perquè sí, sinó perquè les dades així ho corroboren. Segons les dades de l'última enquesta d'estructura salarial (publicada al maig passat però que conté dades de 2016), **en els últims 8 anys, els salaris a Catalunya han perdut l'11,4% de la seva capacitat adquisitiva².** És a dir, **els catalans i catalanes en 8 anys se'ls ha baixat el salari 2.580,16 euros anuals; així doncs, ens han condemnat a passar el mes amb 215 euros menys a la butxaca.**

A tot això, **cal a més afegir les dades de l'IPC.** L'INE publicava a mitjans del mes passat, les dades sobre l'evolució de l'IPC corresponent al mes de juny, i seguim assenyalant la **tendència a l'alça dels preus** registrant una taxa de variació anual del 2,3% per a

²El salari mitjà a Catalunya pel 2016 s'ha situat en 23.156,34€, un 1% inferior al salari mitjà pel 2008 (23.375,54€). Però si agafem el salari mitjà del 2008 i analitzem la pèrdua del poder adquisitiu d'aquest salari en funció de com hauria augmentat mantenint únicament la capacitat de compra, o sigui, si hagués evolucionat d'acord amb l'evolució de l'indicador de preus al consum a Catalunya, comprovarem que el salari mitjà del 2008 hauria de situar-se en 25.736.5€ al 2016.

Espanya i del **2,4% per a Catalunya**. Això fa necessari la inclusió de clàusules de revisió salarial vinculades al IPC en els convenis col·lectius.

Des de la UGT de Catalunya denunciem que els preus pugen, el PIB creix, les empreses augmenten significativament els seus beneficis, però els salaris perden poder adquisitiu.

Per tot plegat, **des de la UGT de Catalunya entenem que no es pot produir més aquest descens de salaris en una fase econòmica expansiva**. No només és injust sinó que és inacceptable, i reclamem que es reverteixi ja, el gran esforç que durant tants anys han fet els treballadors i treballadores.

Insistim, s'han de derogar les reformes laborals causants de l'actual precarietat del nostre mercat de treball i, impulsar mesures actives urgents per a la creació d'ocupació estable i de qualitat, garantint uns salaris dignes i la capacitat adquisitiva de les persones treballadores.

De les dades del nostre anàlisi de convenis col·lectius de sector, i només per aquells que tenen les taules actualitzades a 2018, **les categories amb sous inferiors a 1.000€ haurien de pujar el sou, una mitjana d'un 45%; és a dir, 300€ mensuals**, per arribar a la fita dels 1.000 euros:

Convenis col·lectius (vigència taules 2018)	Categoria amb sou més baix	Sou	Pujada fins 1.000€	%
Conveni Col·lectiu Interprovincial del sector de la Indústria d'Hosteleria i Turisme	Nivell VII	732,93	267,07	36,4%
I Conveni col·lectiu de Supermercats i Autoserveis d'Alimentació de Catalunya	Aprenents	783,44	216,56	27,6%
Torradors de cafè i succedanis de Catalunya	Aprenents	719,02	280,98	39,1%
Comerç del moble de Catalunya	Aspirant	702,75	297,25	42,3%
Sector del comerç al detall d'òptiques de les comarques de Lleida	Depenents, auxiliars, c. pràctiques,...	712,32	287,68	40,4%
Transport de viatgers per carretera	Aspirant administratiu	564,61	435,39	77,1%
Comerç de cansaladers, carnisers, despulles comestibles i detallistes de volate	Mosso, aprenent, personal de neteja,...	771,69	228,31	29,6%
Indústria flequera de la província de Barcelona	Aprenents	661,56	338,44	51,2%
Xocolates, bombons i caramels de la província de Girona	Aspirant i aprenents	767,36	232,64	30,3%
Indústries Siderometal·lúrgiques	Grup 8	736	264	35,9%
Detallistes d'alimentació, xarcuteries i mantegueries, lleteries i granges i lle	Aprenent, rentaplats, aspirants	698,8	301,2	43,1%
Conveni Col·lectiu de Treball del Sector de Comerç minorista de productes d'alim	Aprenents	707,6	292,4	41,3%
Càmpings i ciutats de vacances de la província de Barcelona	Aprenents	800	200	25,0%
Comerç del metall	Aprenents, auxiliars, professionals ofi	721,15	278,85	38,7%
Transports mecànics de viatgers de la província de Barcelona	"Botones"	615,47	384,53	62,5%
Comerç en general de la província de Girona	Depenents, aprenents, consergeria, a	636,36	363,64	57,1%
Tracció mecànica de mercaderies	Aspirants	535,88	464,12	86,6%

A aquesta situació, cal a més afegir, les següents **despeses de les llars**³:

Despesa anual mitjana per llar. Catalunya 2016

Tipus de llar	Alimentació	Vestit i calçat	Habitatge, aigua electricitat i altres combustibles	Mobiliari, equipament de la llar i despeses corrents	Béns de primera necessitat. Total	Resta de béns i serveis	Total
Unipersonal	2.570	643	7.650	910	11.773	7.340	19.113
Dos adults sense fills dependents	4.700	1.355	9.915	1.420	17.389	13.166	30.556
Un adult amb un o més fills dependents	3.539	1.571	7.968	842	13.920	10.934	24.853
Dos adults amb un fill dependent	5.041	1.916	9.730	1.461	18.147	17.626	35.773
Dos adults amb dos fills dependents	5.771	2.690	9.948	1.697	20.106	20.668	40.774

Per exemple, la **despesa anual mitjana en una llar en béns de primera necessitat, amb un adult i un o més fills dependents és de 13.920 euros**, i això és sense tenir en compte altres despeses com les comunicacions o el fet que aquesta enquesta no inclou, entre els components de les despeses familiars, el derivat d'una hipoteca per compra d'un habitatge. **Un salari inferior a 1.000 euros/mes, 14.000 euros a l'any, pràcticament no serveix a aquesta família per subsistir.**

Així doncs, la conclusió és lògica:

Els salaris són baixos i insuficients per arribar a finals de mes i poder desenvolupar una vida personal i familiar amb unes mínimes garanties de qualitat de vida. Són, planament, **salaries de misèria**, conseqüents amb l'elevat nivell de precarietat de l'ocupació existent al nostre mercat de treball.

³Enquesta de pressupostos familiars 2016 de l'INE

Distribució territorial.

Les comarques lleidatanes acumulen el major nombre de convenis amb categories per sota els 1.000 euros. El 93% del total dels convenis provincials de Lleida tenen categories amb sous inferiors als 1.000 € (15 convenis).

Per contra, a les comarques de Barcelona és on trobem el menor percentatge de convenis amb categories inframileuristes (31 convenis d'un total de 46 convenis), però tot i així, representen un 67,4% del total de convenis provincials.

Aquesta és la distribució de convenis per territori:

Àmbit conveni	Nº convenis registrats	Nº convenis analitzats		-
		< 1000€	> 1000€	
Catalunya	62	46	15	1
Barcelona	46	31	14	1
Girona	15	13	2	
Lleida	16	15	1	
Tarragona	30	25	5	
Total	169	130	37	2

Àmbit conveni	Total	< 1000€	> 1000€	-
Catalunya	100,0%	74,2%	24,2%	1,6%
Barcelona	100,0%	67,4%	30,4%	2,2%
Girona	100,0%	86,7%	13,3%	0,0%
Lleida	100,0%	93,8%	6,3%	0,0%
Tarragona	100,0%	83,3%	16,7%	0,0%

La UGT de Catalunya proposa:

Exigir al Govern de l'Estat un pas en ferm en la direcció d'establir un sou mínim interprofessional de 1.000 euros.

L'increment del salari mínim interprofessional desitjat ens apropiaria als nivells salarials europeus de les principals potències europees.

L'actual salari mínim de 736€ ens situa per sota dels 1.000 euros, el que classifica a Espanya en els països anomenats "grup 2" (països amb salaris entre els 500 euros i els 999 euros), juntament amb Portugal, Grècia o Malta.

Amb aquest increment, el SMI ens permetria posicionar-nos en la franja salarial del "grup 3", on es troben les principals economies europees.

El salari mínim és l'instrument idoni per reduir les desigualtats. Per tant, un increment del SMI beneficiaria al conjunt de la nostra societat. Ara bé, l'argument de més pes hauria de ser que l'eficiència de la nostra economia exigeix un salari mínim molt per sobre dels actuals 736 euros mensuals.

A més, cal tenir en compte el contingut de la Carta Social Europea i la resolució del Parlament Europeu que estableix que la retribució mínima ha de situar-se al 60% de la mitjana dels salaris d'un país. Aquest criteri del 60% respon a la voluntat d'evitar que existeixin salaris per sota del llindar de pobresa, que a Espanya està fixada en 8.522€ per llars amb una persona, i que a Catalunya, amb un cost de vida superior, era al 2017 (últimes dades disponibles) de 10.096,5€ .

El llindar del sou digne està fixat per la Carta Social Europea, que considera que per poder desenvolupar una vida decent cal ingressar almenys l'equivalent al 60% del salari mitjà mensual d'un estat. Tenint en compte que a Catalunya el salari mitjà brut són 1.952 euros, l'import d'un sou digne serien 1.171 euros, una xifra que no reben entre 475.300 i 692.000 persones treballadores⁴.

Establir en totes les taules de negociació, convenis col·lectius amb sous mínims garantits de 14.000 euros anuals (1000 euros x 14 pagues).

Cal canviar el model de creixement basat en la precarietat i els baixos salaris, és un model insostenible i injust i per això, hem de seguir defensant en totes les taules de negociació, **sous per sobre dels 1.000€ per TOTS els grups professionals**. Hem de ser capaços de **pactar pujades salarials** que dignifiquin les retribucions de totes les

⁴Segonsdades de l'estudi "Ocupació de Qualitat" de la Taula del Tercer Sector.

professions, especialment, d'aquelles menys valorades. Els increments salarials han de créixer i cal **referenciar l'augment salarial mig al voltant del 3%**.

En aquest sentit, **ara tenim noves eines que ens han d'ajudar a la consecució d'aquest clar objectiu. Parlem, dels darrers acords signats pels agents socials; tant l'AENC com l'AIC, acords tots dos amb base de recuperació, que recullen el compromís de la consecució progressiva fins el 2020 d'un salari mínim de 14.000 euros anuals per conveni.**

L'increment dels salaris per augmentar les cotitzacions i la caixa de la Seguretat Social

Els darrers anys, les reformes laborals i les polítiques del govern de l'Estat han provocat una gran davallada d'ingressos en la caixa de la Seguretat Social. Les principals causes estan relacionades amb la reducció dels costos laborals socials, mitjançant bonificacions a la contractació i la reducció de quotes a la Seguretat Social, que en cap cas contribueixen a la creació d'ocupació, ni a la reducció de l'atur, ni disminueixen la temporalitat.

Hem de tenir present també les cotitzacions que s'han deixat d'ingressar. Primer per l'expulsió de persones treballadores del mercat de treball durant la crisi, la qual cosa va provocar una forta pèrdua a la caixa de la seguretat social (**menys cotitzants = menys cotització**). En segon lloc, per la precarització de les noves condicions salarials dels llocs de treball que s'estan creant (**menys salaris = menys cotització, augment de la parcialitat = menys cotització**).

En contraposició, des de la UGT de Catalunya reclamem disminuir dràsticament la desigualtat entre salaris i rendes de capital, lligar la base mínima de cotització al que hauria de ser el SMI, el 60% del salari mig segons la Carta Social Europea, i apostar econòmicament per aquelles mesures que realment generin un impacte en la creació d'ocupació.

Lluitar contra la bretxa i desigualtats salarials de gènere

La negociació col·lectiva és una eina fonamental en la lluita contra la xacra de la desigualtat salarial. En aquest sentit, l'Acord Interprofessional de Catalunya signat aquest 2018 estableix recomanacions per implantar en els acords col·lectius de sector i d'empresa, amb l'objectiu de reduir la bretxa salarial i eliminar la discriminació de gènere.

Perquè no hi ha treball digne sense un salari suficient.

***Perquè l'autèntica sortida de la crisi serà quan les millores arribin a les
persones treballadores.***

***Perquè eradicar la pobresa i les desigualtats ha de ser una prioritat de
tots i totes.***

Notes metodològiques de l'anàlisi

- **Només hem analitzat convenis col·lectius de sector aplicables a Catalunya.** Per tant, queden exclosos d'aquest anàlisi, els convenis col·lectius d'empresa.
- A Catalunya, i segons les últimes dades publicades al Butlletí del mapa de la negociació col·lectiva, elaborat pel Consell de Relacions Laborals, a principis d'any hi havia un total de **343 convenis col·lectius de sector aplicables donant cobertura a més de 500.000 persones treballadores**⁵. D'aquests, **nosaltres hem analitzat gairebé la meitat, 169 convenis (49,27%) que cobreixen aproximadament, a 255.000 persones treballadores.**
- Per analitzar aquests convenis, **hem utilitzat els següents buscadors:** per una banda el **registre d'acords col·lectius del Ministeri de Treball** (Regcon); i per l'altre, el **cercador de convenis col·lectius del Departament de Treball:**

<https://expinterweb.empleo.gob.es/regcon/>

http://treball.gencat.cat/ca/consell_relacions_laborals/convenis_colectius/cercador_de_convenis/index.html

- A l'hora d'establir el llindar dels 1.000 euros, hem tingut en compte el **salari base brut, mensual o anual, en 12 pagues** (sense el prorrateig de les pagues extres).
- Hem utilitzat les **últimes taules salarials publicades** als buscadors públics oficials.

⁵ Boletín de Estadísticas Laborales